

LIMINGAN KUNTA

Talousarvion laadintaohjeet

vuodelle 2022 ja

Taloussuunnitelma 2023 - 2024

Sisällys

1.	LIMINGAN KUNNAN STRATEGISET LÄHTÖKOHDAT	3
2.	TALOUSARVION JA TALOUDENSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT	4
3.	TALOUSARVIO RAAMI VUODELLE 2022	5
3.1.	Toimintatuotot ja toimintakulut	5
3.2.	Henkilöstökulut	6
3.3.	Verorahoitus ja valtionosuudet	6
3.4.	Kunnan alustava tuloslaskelma ja rahoituslaskelma vuosille 2022 – 2024	7
4.	HALLINTOKUNTIA SITOVA TALOUSRAAMI VUODELLE 2022	9
5.	BUDJETOINTIOHJELMA	9
6.	TALOUSARVION SUUNNITTELUYÖPAJAT	9
7.	TALOUSARVIOESITYKSEN TEKEMINEN	10
7.1.	Taloussuunnitelma 2022-2024	10
7.2.	Strategiset menestystekijät ja palvelualuekohtaiset toimintaohjelmat	10
7.3.	Riskienarviointi	11
7.4.	Henkilöstösuunnittelu	11
7.5.	Investoinnit	12
7.6.	Investointisuunnitelman perustelut	12
7.7.	Määrärahojen esittämistarkkuus	13
7.8.	Esitysten palauttaminen	13
	Liite 1. Strategiset tavoitteet ja mittarit	14
	Liite 2. Mallilomake talousarviotekstejä varten	18
	Liite 3. (kartoituksen tekemiseen erillinen Excel -pohja)	19
	Liite 4. Henkilöstösuunnitelma	20

1. LIMINGAN KUNNAN STRATEGISET LÄHTÖKOHDAT

Limingan kunta on päivittänyt kuntastrategian ja se on hyväksytty valtuustossa 19.3.2018. Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelma pohjautuu Limingan kuntastrategiaan vuosille 2018 - 2025. Valtuuston asettamat mittarit ovat liitteenä (Liite 1).

Limingan kunnan perustehtävät

Limingan kunta kansainvälisyyttä ja digitalisaatiota, edistää kuntalaisten hyvinvointia sekä terveyttä ja vahvistaa kunnan elinvoimaa, kuntalaisvaikuttamista ja - osallistamista. Tavoitteena on olla luontomatkailun kärkikohde Pohjois-Suomessa. Tarjolla on laadukkaat ja monipuoliset liikunta ja vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet. Tavoitteena on riittävä tontti tarjonta yritysten ja asukkaiden tarpeisiin.

Limingan kunnan visio 2025

Hyvä, parempi, Liminka!

Limingan kunnan arvot ja lupaukset

Teemme yhdessä, uskomme omaan tekemiseen, uudistumme ja kokeilemme rohkea

LUPAUKSET

Teemme yhdessä

Toimintamme pohjautuu kumppanuuteen ja verkostoihin
 Toimimme mahdollistajana ja kumppaniemme menestys on meidän menestys
 Luomme yhdessä luottamuksellista ja kannustavaa ilmapiiriä

Uskomme omaan tekemiseen

Olemme yhdessä ylpeitä kunnastamme ja uskomme siihen, mitä teemme
 Päätäjänä ja työntekijöinä sitoudumme vetovoimaisen kuntakuvan vahvistamiseen

Uudistumme ja kokeilemme rohkeasti

Ymmärrämme muutoksen välttämättömyyden maailman muuttuessa
 Rohkaisemme ja tuemme totuttujen toimintatapojen ja ajattelumallien kyseenalaistamista ja avointa keskustelua
 Kokeilemme uusia toimintatapoja ja olemme entistä ketterämpiä

2. TALOUSARVION JA TALOUDENSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on hyväksyttävä talousarvion yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvion määrärahat ja tuloarviot budjetoidaan bruttomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Vuoden 2022 talousarvion yhteydessä kunnanvaltuusto hyväksyy myös kuntalain edellyttämät konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelmaa laadittaessa tulee huomioida strategia-talon kaikki elementit:

- Elinvoimainen kuntaympäristö
- Maankäyttö ja kuntakuva
- Hyvinvoivat kuntalaiset
- Talouden tasapaino ja johtaminen

Korona-epidemian aiheuttama poikkeustilanne on vaikuttanut voimakkaasti vuosina 2020 ja 2021 kuntien toimintaan ja talouteen. Poikkeuksellisten viime vuosien johdosta taloudelliset kehitysnäkymät eivät ole selkeitä ja poikkeustilanteen lopullisia vaikutuksia on tällä hetkellä mahdotonta arvioida yksityiskohtaisesti. Kuntien ja yritysten toimintaympäristöt ovat olleet viimeisenä kahtena vuotena voimakkaiden muutosten turbulenssissa, jossa hallitus on joutunut sovittamaan päätöksentekoaan nopeasti epidemian aiheuttamiin

Verotulojen ennustetaan kasvavan kahden prosentin verran vuosittain. Verotulojen lähtötasossa on otettu huomioon noin yhden miljoonan euron verotulojen ylitysennuste vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Valtionosuuksien ennakoitaan laskevan vuonna 2022 vuoden 2021 tasoon nähden ja kasvavan maltillisesti seuraavina vuosina.

3. TALOUSARVIO RAAMI VUODELLE 2022

Vuoden 2022 talousarvion valmistelussa huomioon otettavat asiat: +

- Talousarvion laadinnassa huomiota tulee kiinnittää erityisesti tulopohjan vahvistamiseen (väestönkasvu sekä elinkeinojen ja työpaikkojen vahvistaminen/mahdollistaminen).
- Talouden pitäminen tasapainossa tulevina vuosina edellyttää palvelutuotantoon uudistuksia jatkuvan parantamisen hengessä ja toiminnan tehostamista joka päivä paremmaksi.
- Talous tulee pitää tasapainossa tulevina vuosina, jotta tilikauden yli-/alijäämä pysyy nolla tasolla tai on hieman ylijäämäinen.
- Talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon poikkeustilanteen taloudelliset vaikutukset sekä muut toiminnalliset ja lakisääteiset muutokset.
- Investointien omarahoitus pyritään saamaan mahdollisimman korkealle ja investointeja toteutetaan harkitusti. Uutta velkaa pyritään ottamaan mahdollisimman vähän. Investoinneissa painopistettä siirretään tuotannollisiin, tulopohjaa vahvistaviin investointeihin.

Tavoitteena on kunnan talouden pitäminen tasapainossa koko suunnitelma kauden. Suunnitelmavuosille talousarvio tulee laatia siten, että talous on tasapainossa. Vuosi 2020 päättyi 322 000 euroa ylijäämäiseksi samoin vuosi 2019 oli ylijäämäinen 101 000 euroa. Vuosi 2020 poikkesi tulojen ja menojen osalta merkittävästi muista vuosista koronaepidemiasta johtuen, joten vertailu edellisiin vuosin nähden on vaikeaa. Vuoden 2020 tulosta kuitenkin nostaa 1,7 milj. euron ylimääräinen valtionosuustulo koronasta aiheutuneisiin menoihin. Ilman tätä ylimääräistä valtionosuutta, tilikauden tulos olisi ollut negatiivinen.

Kuntalain 110 § mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Jos alijäämää ei kateta määräajassa, voidaan käynnistää arviointimenettely. Talousarvion laatiminen voidaan aloittaa ilman päätöstä talousarvioraamista. Talousarviota laadittaessa on otettava huomioon tässä talousarvion laadintaohjeessa mainitut seikat.

3.1. Toimintatuotot ja toimintakulut

Maksut ja taksat pitää käydä huolella läpi ja tehdä niihin mahdolliset tarkistukset.

Koska talouden tasapaino on yksi talousarviovalmistelun tärkeimmistä teemoista, toimialojen tulee selvittää talousarviovalmistelun yhteydessä listauksen toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset toimialan talousarvioon ja esittää niistä selvitys talousarviokäsittelyn yhteydessä. Kyseisten selvitysten sisältö, valmistelun tilanne ja mahdollinen aikataulu tullaan käsittelemään ennen kunnanhallituksen esittelyä ja valtuustonseminaaria syksyllä 2020.

Hallintokunnilta pyydetään talousarviovalmistelun pohjaksi näkemystä niistä toimenpiteistä, joilla hallintokunta pystyy toteuttamaan toimintamenot talousarvion 2021 tasolla. Toimenpiteiden alustavia vaikutuksia käsitellään raamin käsittelyn yhteydessä.

3.2. Henkilöstökulut

Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus KVTES 2020–2021 on voimassa 1.4.2020–28.2.2022. Korona epidemian hoitaminen on edellyttänyt ylimääräisen määräaikaisen henkilöstön rekrytointia, joten vuoden 2022 talousarviossa henkilöstömenot pyritään lähtökohtaisesti pitämään kokonaisuutena vuoden 2021 tasolla. Koska uuden yleisen virka- ja työehtosopimuksen vaikutuksia ei voida vielä talousarvion laadinta-ohjeen laatimisen yhteydessä ennakoida, varaudutaan vuosille 2022-2024 henkilöstömenoissa yhden prosentin vuosittaiseen kasvuun.

- Yksiköiden tulee tarkastaa vakituisten henkilöiden tietojen oikeellisuus.
- Lisäksi yksiköiden tulee budjetoida määräaikaisten ja sijaisten palkkamäärärahat. Määräaikaiset tehtävät tulee esittää henkilöstösuunnitelmassa ja budjetoidun palkkasumman on vastattava tätä esitystä. Mahdolliset henkilöstömuutokset sekä eläköitymiset tulee ottaa huomioon palkkasummien budjetoinnissa.
- Esimiehet syöttävät palkat ja palkkiot erillisen ohjeen mukaisesti.

3.3. Verorahoitus ja valtionosuudet

- Kunnallisvero on arvioitu 21,5 prosentin pohjalta.
- Kiinteistövero; Vakituinen asunto 0,94 %, yleinen 0,43 %, vapaa-ajan asunto 1,03 %, rakentamaton rakennuspaikka 3,0 %, voimalaitos 2,85 %.

Oletusarvona on, että mahdolliset verotuksessa tapahtuvat muutokset kompensoidaan täysimääräisesti valtionosuuksien kautta. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän nykyisellä jako-osuudella kunnille tilitettävästä määrästä.

Koronavirusepidemian poikkeustilanne tulee vaikuttamaan toimintaan ja talouteen vielä vuonna 2022, mutta viime vuodet eivät ole epidemian johdosta täysin vertailukelpoisia toisiinsa nähden. Työttömyysaste Limingassa on maaliskuun työllisyyskatsauksessa (Työllisyyskatsaus, maaliskuu 2021, www.ely-keskus.fi) 8,4 % ja työttömiä työnhakijoita 370, joista lomautettuja 69. Limingan työllisyystilanne on kohtalaisen hyvä suhteessa naapurikuntien työllisyystilanteeseen ja hyvä suhteessa koko pohjois-pohjanmaan tilanteeseen yhteensä (työttömyysaste 12,7 %). Työllisyystilanne on työttömyysasteen osalta joka tapauksessa edelleen noin 1,3 %-yksikköä heikompi kuin helmikuussa 2020, ennen koronaepidemian alkamista.

3.4. Kunnan alustava tuloslaskelma ja rahoituslaskelma vuosille 2022 - 2024

Tuloslaskelma	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Muutos € TA2021- TA2022	Muutos % TA2021- TA2022
Limingan kunta ulkoiset	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €		
Varsinainen toiminta							
Toimintatuotot							
Myyntituotot	2 902	3 597	3 633	3 669	3 706	36	1 %
Maksutuotot	2 044	2 297	2 320	2 343	2 367	23	1 %
Tuet ja avustukset	872	971	981	991	1 000	10	1 %
Muut tuotot	1 489	195	197	199	201	2	1 %
Toimintatuotot yhteensä	7 307	7 060	7 131	7 202	7 274	71	1 %
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-30 113	-32 651	-32 978	-33 307	-33 640	-327	1 %
Palvelujen ostot	-23 819	-23 773	-24 130	-24 492	-24 859	-357	1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 866	-3 961	-4 020	-4 081	-4 142	-59	1 %
Avustukset	-4 688	-4 094	-4 155	-4 218	-4 281	-61	2 %
Muut toimintakulut	-1 578	-2 094	-2 125	-2 157	-2 190	-31	1 %
Toimintakulut yhteensä	-64 064	-66 573	-67 408	-68 255	-69 112	-835	1 %
Toimintakate	-56 757	-59 513	-60 278	-61 053	-61 838	-765	1 %
Verotulot	35 312	35 210	36 934	37 673	38 426	1 724	5 %
Valtionosuudet	29 025	28 117	27 796	28 251	27 997	-321	-1 %
Rahoitustulot ja -menot							
Korkotulot	13	5	20	20	20	15	300 %
Muut rahoitustulot	34	15	20	15	15	5	33 %
Korkokulut	-164	-160	-160	-200	-200	0	0 %
Muut rahoituskulut	-4	-5	-5	-4	-4	0	0 %
Vuosikate	7 460	3 669	4 327	4 702	4 416	658	18 %
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 103	-3 830	-4 300	-4 200	-4 100	-470	12 %
Lisäpoistot	-421						
Arvonalentumiset							
Tilikauden tulos	2 936	-160	27	502	316	187	
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	386						
Varausten lis. (-) tai väh. (+)	-3 000						
Tilikauden yli-/alijäämä	322	-160	27	502	316	187	
Tavoitteet ja tunnusluvut							
Toimintatulot/toimintamenot, %	11,4	10,6	10,6	10,6	10,5		
Vuosikate/poistot, %	181,8	95,8	100,6	112,0	107,7		
Vuosikate e/asukas	727	355	416	448	418		
Kertynyt ylijäämä	8 687	8 527	8 554	9 029	9 346		
Kertynyt ylijäämä e/asukas	847	826	822	861	885		
Asukasluku	10 262	10 324	10 407	10 490	10 559		

Rahoitusosa	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	Muutos €	Muutos %
	1 000 €	€	€	1 000 €	1 000 €	TA2021- TA2022	TA2021- TA2022
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	7 394	3 669	4 327	4 702	4 416	658	18 %
Tulorahoituksen korjaukset	-277	-450	-425	-425	-425	25	-6 %
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-7 094	-7 024	-4 486	-2 685	-1 960	2 538	-36 %
Rahoitusosuudet investointeihin	16	421	654	175	100	233	55 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	722	125	125	125	125	0	0 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	762	-3 258	195	1 892	2 256	3 453	
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-1 002	0	0	0	0	0	
Antolainasaamisten väh.	217	5	5	5	5	0	0 %
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	6 000	0	0	0	-6 000	-100 %
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-4 700	-3 400	-3 400	-3 400	-3 400	0	0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	4 000	1 000	1 000	1 000	-3 000	-75 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 257	0					
Rahoituksen rahavirta	-3 228	6 605	-2 395	-2 395	-2 395	-9 000	
Rahavarojen muutos	-2 466	3 347	-2 200	-503	-139	-5 547	
Rahavarat 31.12.	4 272	7 619	5 419	4 917	4 778	-2 200	-29 %
Rahavarat 1.1.	6 738	4 272	7 619	5 419	4 917	3 347	78 %
Tavoitteet ja tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirta	762	-3 258	195	1 892	2 256		
Lainanhoitokate	1,6	1,1	1,3	1,4	1,3		
Kassan riittävyys, pv	20	36	28	24	23		
Investointien tulorahoitusprosentti	104,5	55,6	112,9	187,3	237,4		

4. HALLINTOKUNTIA SITOVA TALOUSRAAMI VUODELLE 2022

Valtuusto hyväksyy talousarviossa sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Valtuusto päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia. Kunnanhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kunnanhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta. Peruskunnan hallintokuntien valtuustoon sitova määräraha on toimintakate (tulot – menot). Liikelaitosten valtuustoon sitova taso on liikeylijäämä (+)/-alijäämä (-).

5. BUDJETOINTIOHJELMA

Budjetointi tehdään Monetran Web talousarvio-ohjelmaan. Talousarviopohja rakennetaan nykyistä 1.1.2018 alkaen käyttöön otettua tilirakennepohjaa hyväksi käyttäen ja huomioiden tehdyt organisaatiomuutokset. Palvelualueiden tulee ilmoittaa sekä organisaatiomuutoksesta, että muista tarpeista johtuvat muutokset kustannuspaikkahierarkian rakenteeseen (kustannuspaikat, toiminnot) talouspalveluun heti talousarviovalmistelun alkaessa.

Vertailutiedoiksi ohjelmassa on tilinpäätöksen 2020 tiedot. Myös investointisuunnitelma laaditaan Monetran Web talousarvio-ohjelmaan. Talouspalvelut järjestävät budjetointityöpajoja, joissa mm. ohjeita ja muita muutoksia. Talousarvion syöttöpohja julkaistaan talousarvion suunnittelutyöpajojen yhteydessä.

6. TALOUSARVION SUUNNITTELUYÖPAJAT

Talousarvion suunnittelutyöpajat järjestetään seuraavasti:

- 24.8.2021
- 26.8.2021
- 1.9.2021
- 8-9.9.2021

7. TALOUSARVIOESITYKSEN TEKEMINEN

7.1. Taloussuunnitelma 2022-2024

Kuntalain mukaan valtuuston on hyväksyttävä talousarvion yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Käyttötalouden taloussuunnitelma tehdään kolmeksi vuodeksi ja investointisuunnitelma viideksi vuodeksi.

Vuosien 2022–2024 taloussuunnitelman rakenne on samanlainen kuin talousarvionkin rakenne ja se sisällytetään samaan julkaisuun kuin vuoden 2022 talousarvio.

Taloussuunnitelma sisältää vuosille 2022 - 2024:

- käyttötaloussuunnitelman
- investointisuunnitelman
- henkilöstösuunnitelman
- strategiasta johdetut mittarit ja tavoitteet

7.2. Strategiset menestystekijät ja palvelualuekohtaiset toimintaohjelmat

Toimialojen sitovat tavoitteet on johdettava valtuustotason strategisista tavoitteista. Jokaisesta tavoitteesta on muodostettava toiminnan sisältöön pureutuvia mittareita, joka kuvaavat konkreettisia asioita strategisten mittareiden eri näkökulmista (liite 1).

Talousarviotekstit esitetään liitteenä olevan mallilomakkeen mukaisesti (liite 2). Lähtökohtana esityksille on toimintaympäristöanalyysi, jossa esitetään tulosaluetta koskevat valtakunnan tason linjaukset ja oman toimintaympäristön muutokset. Tavoitteissa esitetään kuntastrategiaa tukevat keskeiset tulosalueen tavoitteet ja niitä kuvaavat mittarit. Edellisen vuoden tapaan laaditaan palvelujen järjestämissuunnitelma, jossa esitetään tulosalueen palvelukokonaisuuksina (esim. sivistyspalveluissa varhaiskasvatus, perusopetus, keskiasteen koulutus, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut ...) arvio palvelutarpeesta (tarve kasvaa, vähenee, pysyy entisellään/samana ...), oman tuotannon osuus (%), ostopalvelut (%; keneltä: esim. muut kunnat, yksityiset palvelujen tuottajat jne.), hankintatapa (esim. ostopalvelu, palveluseteli), hankintatavan muutokset suunnitelmakaudella ja tuottavuusohjelman toimenpiteet.

Riskienhallintatyön edelleen kehittämiseksi kukin palvelualue tekee riskienarvioinnin (Liite 3) ja laatii riskienhallintasuunnitelman niin, että strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinko- ja turvallisuusriskit tulevat kattavasti huomioiduksi. Lisäksi näille riskeille määritellään vastuuhenkilö, torjuntakeinot, arvioidaan vaikutusta ja todennäköisyyttä. Riskienhallinta on

järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Tavoitteena tällä työllä on, että riskienhallinnan osaaminen lisääntyy ja samalla myös tiedostetaan, että riskienhallintaan liittyviä asioita tulee huomioida kaikessa päätöksenteossa. Vuoden 2022 talousarvion laadinnan yhteydessä kaikki hallintokunnat laativat oman toimialansa riskienhallintasuunnitelman ja tämä käsitellään talousarvion yhteydessä hallintokunnissa (lautakunnat/johtokunnat).

7.3. Riskienarviointi

Talousarvion laadinnan yhteydessä tehdään riskienarviointi hallintokunta tasoisesti erillisen riskienarviointityökalun avulla. Riskienarvioinnissa otetaan kantaa toimintaympäristöön, hallintomalliin ja johtamiseen, palvelujen kehittämiseen, toimintaan, henkilöihin, juridisiin asioihin, palveluntuotantoon, toimitiloihin, koneisiin ja kalustoon, toimintaympäristöön, talouden tasapainoon ja rahoitukseen liittyvät riskit. Riskienarviointipohjan täyttämiseen liittyvät koulutukset järjestetään erikseen. Riskien toteutuminen arvioidaan vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarvion laadinnan yhteydessä toteutettavan riskienarvioinnin määräaika on 31.10.2021 mennessä.

7.4. Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnitelmasta, joka pitää sisällään sekä lisäykset että vähennykset, on tehtävä erillinen, seuraavan ohjeen mukainen perusteltu esitys. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään sekä suunnitelmakaudella lakkautettavat tehtävät, että mahdolliset lisäykset ja muutoksesta aiheutuva kustannusvaikutus. Määräaikaisista tehtävistä on myös tehtävä esitykset kustannusvaikutuksineen (liite 4).

Lisäksi pitää ottaa huomioon valtuuston asettamat tavoitteet, lakien ja asetusten muutosten aiheuttamat mahdolliset mitoitusmuutokset ja palveluiden kysynnän muutokset. Aina on aidosti pysähdyttävä pohtimaan, voidaanko asiat tehdä uuden tilanteen edessä jotenkin toisin kuin ennen. Uuden määräyksen johdosta ei ainoa vaihtoehto välttämättä ole uuden tehtävän luominen.

Talousarviossa esitettävän kustannusvaikutuksen on perustuttava kokonaispalkkaan. Talousarvion valmistelussa talousjohtaja ja johtoryhmä käsittelee talousarvion henkilöstösuunnitelman palkat ennen kunnanhallituksen talousarvioesitystä koskevaa päätöstä. Tarkoituksena on luoda paremmat edellytykset rekrytoinnin käynnistymiselle talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Hallintosäännössä on määrätty, että kunnanhallitus päättää virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeen muutoksista. Virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää viran kelpoisuusvaatimuksista, jos niistä ei ole päätetty virkaa perustettaessa. Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus. Viran/työsopimussuhteen perustamispäätöksen valmisteluun liitetään tehtävän perustietolomake, joka on laadittu talousarviokäsittelyn aikana, sekä tva -tehtäväkuvaus.

7.5. Investoinnit

Investointeja ovat hankkeet, joiden verottomat kulut ylittävät 10 000 euroa. Tätä pienemmät hankinnat ja irtaimen omaisuuden ostot kuuluvat käyttötalouteen hankintakauden kuluksi. Investointien osalta on arvioitava myös mahdolliset vaikutukset käyttötalouteen (henkilöstölisäykset, kiinteistöjen ylläpito yms). Investoinneissa tulee huomioida investointiraja. Pienet peruskorjaushankkeet (vuosiremontit) sekä irtaimistohankinnat (< 10 000 euroa) katetaan käyttötaloudesta.

Suurempiin investointihankkeisiin on tehtävä erilliset investointisuunnitelmat, josta selviää hankkeen laatu, ajoitus ja kustannukset.

Valtuusto hyväksyy talousarvioesityksen investointisuunnitelman.

7.6. Investointisuunnitelman perustelut

Huomiota on kiinnitettävä erityisesti esitettävien investointien ajoitukseen ja kustannusten todenmukaisuuteen. Hankkeiden kokonaiskustannukset on tarkistettava vastaamaan olemassa olevia olosuhteita. Vaikutukset käyttötalouteen (menoihin ja tuloihin) esitetään perusteluissa.

Palvelualue on vastuussa investointiesityksensä kustannusarvion todenmukaisuudesta. Jos taloussuunnitelmaan jo hyväksytyn investoinnin kustannusarvio osoittautuu liian alhaiseksi, on vaarana hankkeen siirtyminen myöhäisemmille vuosille.

Pääsääntönä on, että kustannukset eritellään hankkeittain. Investointisuunnitelma on käyty läpi ennen juhannusta ja tämän jälkeen voidaan joutua karsimaan vielä investointeja.

7.7. Määrärahojen esittämistarkkuus

Määrärahat esitetään 100 euron tarkkuudella.

7.8. Esitysten palauttaminen

Lopulliset talousarvioesitykset tulee olla toimitettuna budjetointityöpajoissa annettavien ohjeiden mukaisesti syyskuun 10. päivään mennessä. Talousarvio laaditaan sillä tarkkuudella, että erillistä käyttösuunnitelmaa ei laadita.

Ehdotus on tehtävä ohjeessa esitetyssä muodossa.

Edellä annettuja määräaikoja tulee noudattaa. Käyttöoikeudet lukitaan määräajan päätyttyä.

Asiahallintajärjestelmä Dynastyyn on avattu valmiiksi diaarinumero vuoden 2022 talousarvion valmistelua varten. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta sekä liikelaitosten johtokunta käyttävät seuraavaa diaarinumeroa ja otsikointia talousarvioehdotukseenne käsittelyssä: 260/2021 Talousarvio 2022 ja suunnitelma vuosille 2023-2024.

Liite I. Strategiset tavoitteet ja mittarit

ELINVOIMAINEN KUNTAYMPÄRISTÖ

Tavoite	Mittari	Tavoite 2020	Tavoite 2025
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Uudet perustetut yritykset (kpl)	yli 70 yritystä	yli 70 yritystä / vuosi
	Vuokratut ja myydyt yritystontit (kpl)	yli 10 luovutettua tonttia	yli 10 tonttia / vuosi
	Uusien yritysten mukana tulevat työpaikat (kpl)	yli 75 / vuosi	Työpaikkojen määrä > 2900 kpl
	Yhteisöverotulojen kehitys	kasvu + 20 %	> 1,2 milj. €
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyysaste (5,5 % 9/2018)	< 6 %	< 5 %
	Pitkäaikaistyöttömien määrä	< 50 henkilöä	< 30 henkilöä
	Nuorten työttömien määrä (36 henkilöä 9/2018)	< 30 henkilöä	0
	Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista (v. 2017 263 teur)	< 240 000 €	< 200 000 €
Liminka luontomatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Liminganlahden luontokeskuksen käyntimäärät	> 60 000 /vuosi	> 200 000 / vuosi
	Matkailun Masterplan	Liminganlahden osio kevät 2020	
	Matkailun Masterplanin toteutumisaste	25 %	100 %
	Vapaa-ajan matkailun yöpymiset, kpl	> 5000	> 25 000
	Koulutusvientiryhmät Limingassa (kansainväliset ja kansalliset yöpyjät)	> 3-5 ryhmää /vuosi	> 24 ryhmää / vuosi
	Muut matkailuryhmät	> 3-5 ryhmää / vuosi	>24 ryhmää / vuosi
Pohjois-Suomen vetovoimaisin kuntabrändi	Sijoittuminen vetovoima -tutkimuksissa	Kolmen kärjessä Pohjois-Suomessa	Pohjois-Suomen vetovoimaisin

MAANKÄYTTÖ JA KUNTAKUVA

Tavoite	Mittari	Tavoite 2020	Tavoite 2025
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Tonttireservi (kaavallinen valmius)	120 kpl	120 kpl
	- asuntotontit	20 kpl	20 kpl
	- yritystontit		
	joista rakentamiskelpoiset tontit	60–70 kpl	60–70 kpl
	- asuntotontit, kpl	10 kpl	10 kpl
	- yritystontit, kpl		
Kunnan muuttotase on positiivinen	Muuttotase	Muuttotase positiivinen	Muuttotase positiivinen
Kuntakeskuksen veto-voima kasvaa	Kerrostalohankkeiden käynnistyminen kuntakeskuksessa	1 uusi kerrostalohanke käynnistyy	Kuntakeskuksen asukasluku ja työpaikkamäärä on merkittävästi vahvistunut
	Kuntakeskuksen		
	- asukasluku - työpaikkamäärä	+ 50 asukasta / vuosi + 15 työpaikkaa	
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Joukkoliikenteen nousijamäärät	Käyttäjien määrä kasvaa	Käyttäjien määrä kasvaa
	Raideliikenneselvitys	Valmistunut 2019	
	Lähijunakokeilu	Valmistelu 2020-2021	Kokeilu toteutettu
	MAL-hankkeet	Kunnasta vähintään 1 hanke hyväksytty suunnitelmaan	2-3 toteutunut

HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Tavoite	Mittari	Tavoite 2020	Tavoite 2025
Hyvinvointikertomuksen tavoitteiden toteuttaminen Liikunta painopisteenä v. 2019	Liikuntareseptin kirjoitusmäärät, neuvonta ja ohjaus (Efficasta) Lasten ja nuorten vapaa-ajan liikkuminen	Liikkumisreseptejä 90 kpl/vuosi Liikunnan puheeksiottoja 1500/vuosi Liikuntaneuvonnassa käy 80 henkilöä vuodessa Elintapaneuvonnassa/-ohjauksessa käy 40 henkilöä Tilanne paranee kouluterveyskyselyssä	Liikuntaresepti on vakiintunut toimintatapa Liikuntaneuvonta on vakiintunut toimintatapa Elintapaneuvonta on vakiintunut toimintatapa
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Kunnan osallisuusmalli: - kyläfoorumit - liikunta- ja kulttuuri-foorumit - nuorisovaltuusto - vanhus- ja vammaisneuvosto Limingan KAIKU:n kehittäminen	Osallisuusmallin hyväksyminen 2020 Kyselyjä väh. 1 x kokonaisesti meneillään	Osa vakiintuneita toimintatapoja KAIKU on keskeinen osa osallistamista ja viestintää
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Suunnitelmallinen tapahtumatuotanto Keskeisten tapahtumien kävijämäärät Liikuntapalvelujen uusi toimintamalli Kunnan ja yhdistysten yhteistyösopimus Rantakylän virkistysalueen kehittämissuunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Vanhan Limingan museoalueen kokonaisuunnitelma	Tapahtumien vuosikellon toteuttaminen Kävijämäärät kasvavat vuosittain Käyttöönotto v.2020 Yhteistyösopimus laadittu 2020 Suunnitelma valmis 2020 Konaissuunnitelma laadittu 2020	Vuosikello on vakiintunut ja toiminnassa Suunnitelma toteutettu Suunnitelma toteutettu

TALouden TASAPAINO JA JOHTAMINEN

Tavoite	Mittari	Tavoite 2020	Tavoite 2025
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toimintakate Verorahoitus	Toimintakatteen kasvu </= verorahoituksen kasvu	Toimintakatteen kasvu </= verorahoituksen kasvu
	Investointien tulo-rahoitus %	Yli 40 %	Yli 80 %
	Konsernin lainamäärä € /asukas	< koko maan keskiarvo	< koko maan keskiarvo
	Vuosikate	Vuosikate kattaa poistot	Vuosikate kattaa poistot
	Taseen ylijäämä	Taseessa on ylijäämää	Taseessa on ylijäämää
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajapoliittisten linjausten toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen	Toimiva ja tehokas kuntakonserni
	Omistajaohjauskeskustelut	Vähintään 2 x / vuosi	
	Yhtiökohtaisten tavoitteiden toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen	
Hyvinvoiva, osaava ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolopäivät / työntekijä	Sairauspoissaolojen määrä < 15 pv/tt	
	Keskimääräinen eläköitymisikä	> 63 vuotta	
	Henkilöstökysely	Henkilöstön työhyvinvointi paranee	
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Viestintäsuunnitelma	Käyttöönotto v. 2020	
	Julkaisujen määrä eri kanavissa	Jokainen yksikkö viestii toiminnastaan vähintään 1 x / viikko	
	Kunnan netti- ja intrasivujen uudistus + englanninkieliset sivut	Uudistus toteutetaan v.2020	
	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden viestintäosaamisen kehittäminen	Viestintäkoulutus 2020	

Liite 2. Mallilomake talousarviotekstejä varten**Tulosalue****Toimintaympäristöanalyysi**

- Valtakunnalliset linjaukset
- Toimintaympäristön muutokset (esim. asukasluvun kasvu, työttömyysaste, oppilasmäärän kasvu, 0-6 -vuotiaiden määrän muutos)

Yleiskuvaus tehtäväalueen palveluista ja tarkoituksesta

Tekstilaji: Calibri, 10

Tehtäväalueen yleistavoite**Tehtäväalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella**

Liite 3. (kartoituksen tekemiseen erillinen Excel -pohja)

RISMIEN ARVIOINTI – PÄÄPROSESSINLUOKITUKSEN MERKITÄVIINÄI RISKIT							Pääprosessin luokitus			Pääprosessin			Kokonais-arvot:		
Riski	Riskilaji	Riskin tyyppi	Riskin seuraukset	Riskin myyvät häirittelevät	Myyvien hallinta	Riskin TN	Riskin vaikutus	Riskin merkitys	Riskin uudet häirittelevät	Välitönnäköisyydet	Kyky hyödyntää mahdollisuuksia	Avo-mahdollisuuksista	Vastuunhallinta	Huomioitavaa	
Riskilaji: Strateginen riski: Yksiköiden välillä tapahtuva toiminnan riski. Operatiivinen riski: Yksiköiden välillä tapahtuva toiminnan riski. Välikäsi: Yksiköiden välillä tapahtuva toiminnan riski. Riskin tyyppi: Strateginen riski: Yksiköiden välillä tapahtuva toiminnan riski. Operatiivinen riski: Yksiköiden välillä tapahtuva toiminnan riski. Välikäsi: Yksiköiden välillä tapahtuva toiminnan riski. Riskin seuraukset: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Riskin myyvät häirittelevät: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Myyvien hallinta: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Riskin TN: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Riskin vaikutus: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Riskin merkitys: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Riskin uudet häirittelevät: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Välitönnäköisyydet: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Kyky hyödyntää mahdollisuuksia: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Avo-mahdollisuuksista: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Vastuunhallinta: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö. Huomioitavaa: Elin, sähköinen, toimintamoduuli, koulun kehitys, lämpötila, vaurio, keskeytykset, kodin käyttö.															
Esimerkki 1: Kokonaisuus	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	
Esimerkki 2: Laaja-alainen talous	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	Operatiivinen riski	
Toimintamoduulien liittyvät riskit															
Hallintomallin ja johtamisen liittyvät riskit															
Palvelujen kehittämisen liittyvät riskit															
Toimintamoduulit															
Hoidon riskit															
Palveluiden tarjoamisen liittyvät riskit															
Terveystieteiden, kasvun ja laatuun liittyvät riskit															
Ympäristöriskit															
Terveystieteiden liittyvät riskit															
Rahoitusriskit															
Terveystieteiden liittyvät riskit															

Liite 4. Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstömäärä 31.12.	2021	2022	2023	2024
Vakinaiset, lkm.				
Määräaikaiset, lkm				
Sijaiset, lkm				
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm				
Henkilöstö yhteensä				

Eläkkeelle jäänti (tehtävä)	2021	2022	2023

Uudet vakinaiset virat/tehtävät	2021	2022	2023

Sijaistyövoiman tarve	2021	2022	2023
Tehtävä			

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi